

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Οδηγίες της ΕΕ για τη σταδιακή επανέναρχη των τουριστικών υπηρεσιών και για τα πρωτόκολλα υγείας
στις εγκαταστάσεις φιλοξενίας — COVID-19**

(2020/C 169/01)

I. Εισαγωγή

1. Στις 15 Απριλίου 2020 η Επιτροπή, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, παρουσίασε κοινό ευρωπαϊκό χάρτη πορείας ⁽¹⁾ με στόχο τη σταδιακή άρση των μέτρων ανάσχεσης που επιβλήθηκαν για την αντιμετώπιση της έξαρσης της νόσου COVID-19. Το εν λόγω έγγραφο καθορίζει κριτήρια και διατυπώνει συστάσεις προς τα κράτη μέλη σχετικά με τους όρους για την άρση των μέτρων και την αποκατάσταση της ελεύθερης κυκλοφορίας. Η ανάληψη δράσης θα πρέπει να είναι προοδευτική και να επικεντρώνεται στην ανάγκη τήρησης των φυσικών αποστάσεων και εφαρμογής μέτρων για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων.
2. Καθώς η κατάσταση της δημόσιας υγείας αρχίζει να βελτιώνεται, τα κράτη μέλη εξετάζουν το ενδεχόμενο άρσης των μέτρων περιορισμού για την ευρύτερη κοινότητα. Με τον τρόπο αυτόν θα προετοιμαστεί η ασφαλής χαλάρωση των μέτρων πρόληψης και προστασίας, ιδίως των καθολικών ταξιδιωτικών περιορισμών.
3. Όταν τελικά επέλθει η άρση των περιορισμών στις ταξιδιωτικές δραστηριότητες, αναμένεται ότι, προοδευτικά, θα ξεκινήσουν εκ νέου οι εσωτερικές και ενδοενωσιακές μετακινήσεις των πολιτών.
4. Η εσπευσμένη άρση των μέτρων μπορεί να οδηγήσει σε αιφνίδια επανεμφάνιση λοιμώξεων. Έως ότου καταστεί διαθέσιμο ένα εμβόλιο, η ανάγκη για ταξίδια και τουρισμό και τα οφέλη που αυτά συνεπάγονται πρέπει να αποτιμώνται με συνεκτίμηση των κινδύνων επανεμφάνισης κρουσμάτων που θα απαιτούσε την εκ νέου επιβολή μέτρων περιορισμού.
5. Καθώς μειώνεται η αυστηρότητα των μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας, θα απαιτηθεί εξαιρετική προσοχή όσον αφορά την τήρηση της φυσικής απόστασης μεταξύ των ατόμων για την ασφαλή επανέναρχη των τουριστικών δραστηριοτήτων οι οποίες, εξ ορισμού, προσελκύουν άτομα από πολλές διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές.
6. Βασική προτεραιότητα παραμένει η προστασία της υγείας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων στον τομέα του τουρισμού και των τουριστών.
7. Οι παρούσες οδηγίες καθορίζουν ένα κοινό αντικειμενικό και χωρίς διακρίσεις πλαίσιο για τους πολίτες, τις δημόσιες αρχές, τις επιχειρήσεις και τα ενδιαφερόμενα μέρη που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού, με σκοπό τη σταδιακή αποκατάσταση των τουριστικών υπηρεσιών.
8. Παρέχουν επίσης κριτήρια και αρχές για την ασφαλή και προοδευτική αποκατάσταση των τουριστικών δραστηριοτήτων και για την κατάρτιση πρωτοκόλλων υγείας για τις εγκαταστάσεις φιλοξενίας.

⁽¹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΚ). Κοινός ευρωπαϊκός χάρτης πορείας για την άρση των μέτρων ανάσχεσης της νόσου COVID-19: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0417\(06\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0417(06)&from=EN)

9. Οι οδηγίες στηρίζονται στις συμβουλές του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) ⁽²⁾. Στηρίζεται στον κοινό ευρωπαϊκό χάρτη πορείας για την άρση των μέτρων ανάσχεσης της νόσου COVID-19, σε συνδυασμό με τον οποίο θα πρέπει να υλοποιηθεί ⁽³⁾ Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη σε συνδυασμό με τις οδηγίες που εξέδωσε η Επιτροπή για τους περιορισμούς των μη ουσιαστών μετακινήσεων ⁽⁴⁾, την άσκηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων ⁽⁵⁾, τα μέτρα διαχείρισης των συνόρων ⁽⁶⁾, τους επιβάτες και άλλα πρόσωπα που επιβαίνουν σε πλοία ⁽⁷⁾, και τη σταδιακή αποκατάσταση των υπηρεσιών μεταφορών ⁽⁸⁾, καθώς και με την ανακοίνωση με τίτλο «Προς μια σταδιακή και συντονισμένη προσέγγιση για την αποκατάσταση της ελεύθερης κυκλοφορίας και την άρση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα» ⁽⁹⁾. Τέλος, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (OSHA) δημοσίευσε γενικά μέτρα για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σε σχέση με την επιστροφή στους χώρους εργασίας ⁽¹⁰⁾.

II. Αρχές για την ασφαλή και σταδιακή αποκατάσταση των τουριστικών δραστηριοτήτων

10. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν προσεκτικά τα ακόλουθα κριτήρια κατά τη λήψη απόφασης για ενδεχόμενη χαλάρωση των αυστηρών μέτρων για την ευρύτερη κοινότητα ⁽¹¹⁾, προκειμένου να επιτρέψουν την επανέναρξη των τουριστικών δραστηριοτήτων:

10.i Η επίπτωση της νόσου COVID-19 έχει μειωθεί σε χαμηλά επίπεδα

Βασική προϋπόθεση για τη χαλάρωση των μέτρων περιορισμού που έχουν επιβληθεί στην ευρύτερη κοινότητα λόγω της COVID-19 και για την επανεκκίνηση των τουριστικών δραστηριοτήτων είναι η ύπαρξη επιδημιολογικών στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι η εξάπλωση της νόσου έχει μειωθεί σημαντικά και έχει σταθεροποιηθεί για παρατεταμένο χρονικό διάστημα, και ότι είναι πιθανό να παραμείνει σταθερή με την αύξηση του αριθμού των τουριστών.

10.ii Υπάρχει επαρκής δυναμικότητα των συστημάτων υγείας

Πρέπει να υπάρχει επαρκής δυναμικότητα των συστημάτων υγείας για τον τοπικό πληθυσμό και τους τουρίστες, ώστε, στην περίπτωση αιφνίδιας αύξησης των κρουσμάτων, να μην κατακλυστούν οι υπηρεσίες πρωτοβάθμιας περίθαλψης, τα νοσοκομεία και οι μονάδες εντατικής θεραπείας. Αυτό θα είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε περιφερειακό επίπεδο, για τις τουριστικές περιοχές που μπορούν να αναμένουν υψηλότερους αριθμούς επισκεπτών, όπως θέρετρα, παραθαλάσσιες περιοχές, αξιοθέατα, κ.λπ., οι οποίες μπορεί να μην βρίσκονται κατ' ανάγκη κοντά σε υποδομές υγειονομικής περίθαλψης. Οι απομακρυσμένες τουριστικές περιοχές ενδέχεται να διαθέτουν περιορισμένες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και, στην περίπτωση που αναμένεται η προσέλευση σημαντικού αριθμού επισκεπτών, ενδέχεται να απαιτήσουν την εφαρμογή επιπρόσθετων μηχανισμών αντίδρασης, όπως πτήσεις υγειονομικής εκκένωσης, κ.λπ. Θα πρέπει να εφαρμόζονται οι οδηγίες για τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη των κρουσμάτων της Covid-19 ⁽¹²⁾. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν τον επαναπατρισμό των υπηκόων ή των μόνιμων κατοίκων τους οι οποίοι μολύνθηκαν όταν βρίσκονταν σε άλλα κράτη μέλη.

10.iii Εφαρμόζεται αυστηρή επιτήρηση και παρακολούθηση

Πριν από τη χαλάρωση των μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της επανέναρξης της τουριστικής δραστηριότητας, τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν συστήματα που να τους επιτρέπουν να παρακολουθούν και να ανταποκρίνονται στις αλλαγές των δεικτών όσον αφορά τη δυναμικότητα των υγειονομικών υπηρεσιών.

Απαιτείται αυξημένη ικανότητα επιτήρησης και παρακολούθησης σε τοπικό επίπεδο για να αποτραπεί η εισαγωγή του ιού στις τουριστικές περιοχές μέσω των ταξιδιωτών, καθώς και η διασπορά του από τους τοπικούς πληθυσμούς στους τουρίστες, κατά περίπτωση σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων.

⁽²⁾ Δήλωση αποποίησης ευθύνης: Το παρόν έγγραφο οδηγιών διατυπώνει σκέψεις, από την άποψη της δημόσιας υγείας, για την πρόληψη και τον έλεγχο της νόσου COVID-19 στον τομέα του τουρισμού. Περιλαμβάνει σκέψεις που αφορούν τους πελάτες για την περίοδο πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διαμονή τους σε συγκεκριμένο κατάλυμα, όπως και το προσωπικό, καθώς και για το διάστημα κατά το οποίο επισκέπτονται εστιατόρια, καφετέριες ή μπαρ στο πλαίσιο τουριστικής δραστηριότητας. Δεν καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους τομείς των θεματικών πάρκων και πάρκων αναψυχής, των μουσείων και των κρουαζιέρων. Το παρόν έγγραφο οδηγιών είναι ενδεικτικό μιας προσέγγισης που προτείνεται να υιοθετηθεί από τον τουριστικό κλάδο ενώ, παράλληλα, αναγνωρίζει τις ιδιαιτερότητες των τουριστικών εγκαταστάσεων στο σύνολο της ΕΕ και του ΕΟΧ.

⁽³⁾ ΕΕ C 126 της 17.4.2020, σ. 1.

⁽⁴⁾ COM(2020) 115 final, COM(2020) 148 final και C(2020) 2050 final (ΕΕ C 102 I της 30.3.2020, σ. 12).

⁽⁵⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την άσκηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19 2020/C 102 I/03

⁽⁶⁾ C(2020) 1753 final (ΕΕ C 86 I της 16.3.2020, σ. 1).

⁽⁷⁾ C(2020) 3100 final (ΕΕ C 119 I της 14.4.2020, σ. 1).

⁽⁸⁾ C(2020) 3139

⁽⁹⁾ C(2020) 3250

⁽¹⁰⁾ COVID-19: ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ — προσαρμογή των χώρων εργασίας και προστασία των εργαζομένων, <https://osha.europa.eu/en/publications/covid-19-back-workplace-adapting-workplaces-and-protecting-workers/view>

⁽¹¹⁾ Όπως περιγράφονται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων στην ταχεία εκτίμηση κινδύνου της 23ης Απριλίου 2020: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-coronavirus-disease-2019-covid-19-pandemic-ninth-update>

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/guidelines_on_eu_emergency_assistance_in_cross-bordercooperationin_healthcare_related_to_the_covid-19_crisis.pdf

10.iv Υπάρχει ικανότητα διεξαγωγής εξετάσεων

Καθοριστικό κριτήριο του κοινού ευρωπαϊκού χάρτη πορείας για την άρση των μέτρων ανάσχεσης της νόσου COVID-19 είναι να εξασφαλίζεται η ικανότητα διεξαγωγής εξετάσεων σε μεγάλη κλίμακα για την ανίχνευση των κρουσμάτων και να παρακολουθείται η διασπορά του ιού σε συνδυασμό με μέτρα ιχνηλάτησης των επαφών και απομόνωσης για την επιβράδυνση της μετάδοσης. Η έλλειψη ικανότητας διεξαγωγής εξετάσεων δεν επέτρεψε αρχικά να εφαρμοστούν προσεγγίσεις προσυμπτωματικού ελέγχου σε μεγάλα τμήματα του πληθυσμού. Για την έγκαιρη ανίχνευση των κρουσμάτων, ουσιαστική σημασία έχουν η ταχεία διεξαγωγή εξετάσεων και διάγνωση⁽¹³⁾. Θα ήταν σημαντικό να διασφαλίζεται ίση πρόσβαση στη διενέργεια εξετάσεων για τους επισκέπτες.

10.v Πραγματοποιείται ιχνηλάτηση επαφών

Η ιχνηλάτηση των επαφών αποτελεί αποτελεσματικό και ουσιαστικό μέτρο δημόσιας υγείας για τον έλεγχο της νόσου COVID-19. Στόχος είναι ο έγκαιρος εντοπισμός και η διαχείριση των επαφών των κρουσμάτων της νόσου COVID-19, προκειμένου να μειωθεί η περαιτέρω μετάδοση του ιού. Αυτή η ιχνηλάτηση των επαφών πρέπει να επιτρέπει την ανταλλαγή των σχετικών πληροφοριών μεταξύ χωρών με διεθνή τουρισμό, συμπεριλαμβανομένης της ετοιμότητας για τον επαναπατρισμό των υπηκόων τους, αν παραστεί ανάγκη. Η στενή συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών για την ιχνηλάτηση των επαφών θα λάβει ακόμα μεγαλύτερη σημασία με το άνοιγμα των συνόρων. Η συλλογή και η αποθήκευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να συμμορφώνονται με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων του γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Τα βασικά στοιχεία της ιχνηλάτησης των επαφών περιγράφονται λεπτομερώς στον πρόσφατο οδηγό του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC)⁽¹⁴⁾ και, όσον αφορά την προστασία των δεδομένων, στο έγγραφο καθοδήγησης για τις εφαρμογές που στηρίζουν την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19⁽¹⁵⁾ και στις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων⁽¹⁶⁾. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα δημοσιεύσουν ένα πρωτόκολλο για τις αρχές διαλειτουργικότητας με στόχο να διασφαλίσουν ότι οι εθελοντικές και εγκεκριμένες εφαρμογές ιχνηλάτησης επαφών μπορούν να λειτουργούν πέρα από τα σύνορα και ότι είναι αξιόπιστες οπουδήποτε βρίσκονται οι χρήστες τους εντός της Ευρώπης.

10.vi Έχουν θεσπιστεί μηχανισμοί συντονισμού και επικοινωνίας

Είναι σημαντικό να έχουν θεσπιστεί μηχανισμοί που να εξασφαλίζουν τον συντονισμό και την επικοινωνία μεταξύ των αρχών και των φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού, καθώς και μεταξύ των τοπικών και εθνικών/περιφερειακών κυβερνήσεων στα κράτη μέλη. Επιπλέον, ουσιαστικής σημασίας είναι ο συντονισμός, η ανταλλαγή πληροφοριών και η επικοινωνία, με τη χρήση καθιερωμένων διαύλων, σε διασυνοριακό επίπεδο, στις περιοχές όπου υπάρχει δυνατότητα διασυνοριακού τουρισμού. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνονται αμοιβαία και να ενημερώνουν την Επιτροπή σε εύθετο χρόνο, πριν από την εξαγγελία μέτρων για την αποκατάσταση του διασυνοριακού τουρισμού, και να λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις τους. Πέραν των μηχανισμών που περιγράφονται στη συνοδευτική ανακοίνωση για την αποκατάσταση της ελεύθερης κυκλοφορίας και την άρση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εντολές τους, η επιτροπή υγειονομικής ασφάλειας, η συμβουλευτική επιτροπή τουρισμού και άλλοι υφιστάμενοι διάλογοι συντονισμού στον τομέα των μεταφορών και των ταξιδιών.

Είναι επίσης ζωτικής σημασίας να κοινοποιούνται οι κίνδυνοι στους ταξιδιώτες και τους τουρίστες, μεταξύ άλλων με ψηφιακά μέσα, ώστε να εξασφαλίζεται η ενημέρωσή τους σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί σε τοπικό επίπεδο, με τα μέτρα που πρέπει να ακολουθούνται στην περίπτωση υπόνοιας κρουσμάτων COVID-19, με τον τρόπο πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη, κ.λπ.

11. Η χαλάρωση των μέτρων ανάσχεσης θα πρέπει να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένη και να έχει ως επίκεντρο τη δημόσια υγεία, και θα πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός συντονισμένου πλαισίου που θα έχει θεσπιστεί σε κάθε κράτος μέλος. Το εν λόγω συντονισμένο πλαίσιο αποτελεί τη βάση για την επαναλειτουργία των επιχειρήσεων και των υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού. Ενόψει της προσεχούς περιόδου καλοκαιρινών διακοπών, έχει καθοριστική σημασία να δοθούν στις τουριστικές επιχειρήσεις και τους τουριστικούς προορισμούς κατάλληλες συμβουλές σχετικά με τη δημόσια υγεία.
12. Πρέπει να αξιολογηθεί η επιδημιολογική κατάσταση σε τοπικό επίπεδο για να εκτιμηθεί ο συνολικός κίνδυνος που συνδέεται με την επαναλειτουργία των τουριστικών δραστηριοτήτων ώστε να αποφευχθεί η διάδοση από τους τουρίστες στον τοπικό πληθυσμό και αντιστρόφως.

⁽¹³⁾ Προς το παρόν δεν έχει επικυρωθεί ούτε έχει προταθεί προς χρήση για διαγνωστικούς σκοπούς καμία ταχεία δοκιμασία για την ανίχνευση του SARS-CoV-2.

⁽¹⁴⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management>

⁽¹⁵⁾ C(2020) 2523 final της 16.4.2020.

⁽¹⁶⁾ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-042020-use-location-data-and-contact-tracing_en

13. Πρέπει να καταρτιστούν σχέδια ετοιμότητας με σαφή κριτήρια για την εκ νέου κλιμάκωση των περιοριστικών μέτρων, αν παραστεί ανάγκη.
14. Οι συστάσεις που διατυπώνονται στον κοινό ευρωπαϊκό χάρτη πορείας για την άρση των μέτρων ανάσχεσης της νόσου COVID-19 περιλαμβάνουν αρχές που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τον τομέα του τουρισμού· οι αρχές αυτές θα πρέπει να τηρούνται μετά την επανέναρξη του τουρισμού.
15. Η άρση των μέτρων θα πρέπει να είναι σταδιακή. Τα γενικότερα μέτρα θα πρέπει να αντικατασταθούν από πιο στοχευμένα, ώστε να καταστεί δυνατή η σταδιακή επαναδραστηριοποίηση των κοινωνιών και του τουρισμού, με την προϋπόθεση ότι θα έχουν θεσπιστεί αναλογικά και αποτελεσματικά μέτρα για την προστασία της υγείας των τουριστών και των εργαζομένων.
16. Η επιστροφή στην απασχόληση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις «οδηγίες της ΕΕ για την ασφαλή επιστροφή στον χώρο εργασίας»⁽¹⁷⁾ και θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις λιγότερο απειλούμενες ομάδες και τομείς που μπορούν να διευκολύνουν την οικονομική δραστηριότητα, με τήρηση, παράλληλα, των κανόνων υγείας και ασφάλειας στην εργασία που επιβάλλονται λόγω της πανδημίας.
17. Τα μέτρα για τον περιορισμό των τουριστικών υπηρεσιών, καθώς και τα μέτρα προστασίας και πρόληψης που αφορούν την υγεία, θα πρέπει να περιορίζονται, όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής και τη διάρκεια, σε ό,τι είναι απολύτως αναγκαίο για την προστασία της δημόσιας υγείας. Εκτός από αντικειμενικά και αναλογικά, όλα τα μέτρα θα πρέπει επίσης να είναι δεόντως αιτιολογημένα, κατάλληλα και ειδικά, να μην εισάγουν διακρίσεις και να διατηρούν ίσους όρους ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά.
18. Το ECDC, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και το Κοινό Κέντρο Ερευνών, καταρτίζει και τηρεί σε συνεχή βάση χάρτη⁽¹⁸⁾ στον οποίο εμφανίζεται το επίπεδο μετάδοσης της COVID-19 σε υποεθνικό επίπεδο. Τα κράτη μέλη καλούνται να παρέχουν στοιχεία ώστε να διασφαλίζεται η πληρότητα και η επικαιροποίηση του εν λόγω χάρτη. Αυτό θα ωφελήσει όλες τις πτυχές των στρατηγικών αποκλιμάκωσης (άνοιγμα/κλείσιμο συγκεκριμένων οικονομικών τομέων, αξιολόγηση διαφορετικών στρατηγικών διεξαγωγής εξετάσεων, αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέσων ατομικής προστασίας κ.λπ.). Επιπλέον, τα κράτη μέλη καλούνται να παρέχουν επικαιροποιημένα στοιχεία σχετικά με τη διαθέσιμη δυναμικότητα των νοσοκομείων, τη διενέργεια εξετάσεων, την επιτήρηση και την ιχνηλάτηση επαφών, και να δημοσιεύουν τα κριτήρια για την άρση και την επιβολή των περιορισμών. Ο χάρτης μετάδοσης και τα συνοδευτικά μέτρα αποτελούν ένα διαφανές εργαλείο ενημέρωσης σε επίπεδο ΕΕ, που πρέπει να χρησιμοποιούν οι αρχές, οι επιχειρήσεις μεταφορών και τα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα του τουρισμού, καθώς και οι πολίτες για τη λήψη υπεύθυνων ατομικών αποφάσεων σχετικά με τα σχέδια για τις διακοπές τους.

III. Οδηγίες της ΕΕ για τα πρωτόκολλα υγείας στις εγκαταστάσεις φιλοξενίας

19. Στο παρόν τμήμα των οδηγιών προτείνονται αρχές για την καθοδήγηση των κρατών μελών κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων και πρωτοκόλλων πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων που απευθύνονται στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, όπως ξενοδοχεία και άλλες εγκαταστάσεις φιλοξενίας, με σκοπό να λαμβάνεται μέριμνα για ασφαλέστερες τουριστικές εγκαταστάσεις και να διασφαλίζεται η υγεία των πελατών αλλά και των εργαζομένων.
20. Οι κατευθυντήριες οδηγίες για τα πρωτόκολλα υγείας δεν είναι δεσμευτικές. Στόχος είναι να διασφαλιστεί συνοχή κατά την κατάρτιση και την εφαρμογή μέτρων πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων μέσω συντονισμένης προσέγγισης εντός των περιφερειών και των κρατών μελών.
21. Πέραν της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες συστάσεις και τις επιχειρησιακές παραμέτρους για τη διαχείριση των κινδύνων από τη νόσο COVID-19 που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες υγειονομικές αρχές, κυρίως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ)⁽¹⁹⁾ και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) (παράρτημα), τα κράτη μέλη καλούνται να λάβουν υπόψη τις παρούσες οδηγίες κατά την κατάρτιση σχετικών πρωτοκόλλων σύμφωνα με τις ειδικές εθνικές/περιφερειακές/τοπικές συνθήκες τους.

⁽¹⁷⁾ Κορονοϊός: Οδηγίες της ΕΕ για ασφαλή επιστροφή στον χώρο εργασίας https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_20_729

⁽¹⁸⁾ <https://covid-statistics.jrc.ec.europa.eu/>

⁽¹⁹⁾ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/publications/2020/operational-considerations-for-covid-19-management-in-the-accommodation-sector-interim-guidance,-31-march-2020>

22. Τα μέτρα δημόσιας υγείας στον τομέα του τουρισμού θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα γενικά μέτρα που εφαρμόζουν οι αρμόδιες αρχές και να λαμβάνουν υπόψη τις οδηγίες για τον χώρο εργασίας ⁽²⁰⁾. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει επίσης να συμμορφώνονται με το δίκαιο της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων ⁽²¹⁾.
23. Τα κράτη μέλη καλούνται να συνεργαστούν στενά με τα ενδιαφερόμενα μέρη για την εκπόνηση των μέτρων και των πρωτοκόλλων πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων και να διασφαλίσουν ότι τα εν λόγω πρωτόκολλα είναι προσαρμοσμένα και αναλογικά με το μέγεθος και τη φύση της υπηρεσίας που παρέχουν οι εγκαταστάσεις φιλοξενίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο παροχής στήριξης για την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων και πρωτοκόλλων.
24. Ειδική προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα μέτρα και τα πρωτόκολλα πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων όσον αφορά τα καταλύματα διακοπών για παραμονή μικρής διάρκειας στο πλαίσιο της συνεργατικής οικονομίας και άλλα καταλύματα. Οι παρούσες οδηγίες και αρχές μπορούν να εφαρμοστούν πλήρως σ' αυτούς τους τύπους υπηρεσιών φιλοξενίας και οποιεσδήποτε προσαρμογές και εναλλακτικές επιλογές δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των επισκεπτών και να αυξάνουν τον κίνδυνο μετάδοσης του ιού.
25. Τα μέτρα για την προστασία της υγείας των πελατών και των εργαζομένων στις εγκαταστάσεις φιλοξενίας θα πρέπει να υποβάλλονται σε τακτική επαναξιολόγηση και να προσαρμόζονται, λαμβανομένων υπόψη όλης της σχετικής εμπειρογνωσίας και όλων των παραμέτρων, ώστε να παραμένουν αναλογικά προς το τρέχον επίπεδο των αναγκών της δημόσιας υγείας.
26. Καθώς καθίστανται διαθέσιμες νέες και αποτελεσματικότερες λύσεις, θα πρέπει να ευνοείται η εφαρμογή τους και θα πρέπει να διακόπτεται η εφαρμογή λιγότερο αποτελεσματικών ή επαχθέστερων μέτρων. Θα πρέπει να τηρείται η αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας. Αυτό σημαίνει ότι, αν υπάρχουν διάφορες διαθέσιμες επιλογές για την επίτευξη του ίδιου αποτελέσματος όσον αφορά την προστασία της υγείας των πελατών και των εργαζομένων, θα πρέπει να προτιμάται η λιγότερο δαπανηρή επιλογή, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).
27. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες κατευθυντήριες αρχές για την κατάρτιση των μέτρων πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων και των πρωτοκόλλων στις εγκαταστάσεις φιλοξενίας με σκοπό την πρόληψη της μετάδοσης της νόσου COVID-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας (στο εξής: εγκαταστάσεις):
- α) *Επιδημιολογική κατάσταση*
- Προϋπόθεση για την επανεκκίνηση κάθε τουριστικής δραστηριότητας είναι να έχει μειωθεί η επίπτωση της νόσου COVID-19 σε χαμηλά επίπεδα και να πληρούνται όλα τα άλλα κριτήρια που περιγράφονται λεπτομερώς στο τμήμα II. Έχουν ληφθεί προσεκτικά υπόψη οι οδηγίες της ΕΕ σχετικά με τις αρχές για την ασφαλή και σταδιακή αποκατάσταση του τουρισμού που αναφέρονται ανωτέρω.
- β) *Βασική προτεραιότητα είναι η υγεία και η ασφάλεια των πελατών και των εργαζομένων*
- Για την επανέναρξη των υπηρεσιών φιλοξενίας, είναι βασικό οι πελάτες της εγκατάστασης φιλοξενίας και οι εργαζόμενοι που συμμετέχουν στην παροχή της υπηρεσίας να ακολουθούν μέτρα για τη μέγιστη δυνατή πρόληψη της λοίμωξης και της μετάδοσης του ιού. Τα μέτρα θα πρέπει να κοινοποιούνται με σαφήνεια, μεταξύ άλλων και με ψηφιακά μέσα, με τρόπο εμφανή και αποτελεσματικό, τόσο στους πελάτες όσο και στους εργαζομένους.
- γ) *Τοπικές ρυθμίσεις*
- Θα πρέπει να υπάρχει συνεχής συντονισμός μεταξύ των τοπικών ή/και των εθνικών αρχών δημόσιας υγείας και των παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας, ώστε να διασφαλίζεται ότι διαδίδονται και εφαρμόζονται οι πλέον πρόσφατοι κανόνες και κανονισμοί σε μια δεδομένη γεωγραφική περιοχή και ότι παρακολουθείται η εφαρμογή τους.
- δ) *Σχέδιο δράσης στην περίπτωση εκδήλωσης λοίμωξης*
- Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διαθέτουν σχέδιο ετοιμότητας το οποίο θα περιλαμβάνει τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνονται στην περίπτωση εκδήλωσης λοίμωξης στην εγκατάσταση και θα καλύπτει τις περιόδους από τη λήψη της απόφασης επαναλειτουργίας έως 14 ημέρες μετά την αποχώρηση των πελατών από την εγκατάσταση. Όλο το προσωπικό θα πρέπει να γνωρίζει το ειδικό σχέδιο δράσης στο οποίο θα διευκρινίζεται ο ρόλος και οι αρμοδιότητές του, και να έχει πρόσβαση σ' αυτό ανά πάσα στιγμή.

⁽²⁰⁾ Κορονοϊός: Οδηγίες της ΕΕ για ασφαλή επιστροφή στον χώρο εργασίας https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_20_729
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία COVID-19: οδηγίες για τον χώρο εργασίας [διαδίκτυο] [Επικαιροποίηση στις 20 Απριλίου 2020· τελευταία πρόσβαση και παράθεση 4 Μαΐου 2020]. Διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:_guidance_for_the_workplace#See

⁽²¹⁾ Βλ. επίσης τη δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ), https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_statement_2020_processingpersonaldataandcovid-19_en.pdf

ε) Εκπαίδευση

Όλο το προσωπικό που εργάζεται στις τουριστικές εγκαταστάσεις θα πρέπει να γνωρίζει τα συμπτώματα της COVID-19 και θα πρέπει να ενημερώνεται για τα βασικά μέτρα πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων (ΠΕΛ). Το προσωπικό θα πρέπει να εκπαιδευτεί σχετικά με τα μέτρα και τις δράσεις ΠΕΛ που πρέπει να λαμβάνονται στην περίπτωση που πελάτες ή οι ίδιοι οι εργαζόμενοι εκδηλώσουν συμπτώματα συμβατά με τη νόσο COVID-19.

στ) Διαχείριση του προσωπικού

Θα πρέπει να εξετάζεται η δυνατότητα λήψης μέτρων που να μειώνουν την παρουσία του προσωπικού στην εγκατάσταση, όπως η τηλεργασία από το σπίτι για όλο το προσωπικό που εκτελεί καθήκοντα που ενδεχομένως είναι συμβατά με την τηλεργασία.

Θα πρέπει να εξετάζεται η δυνατότητα λήψης μέτρων για τη μείωση του αριθμού και της διάρκειας των φυσικών επαφών μεταξύ των ατόμων στην εγκατάσταση, μεταξύ των οποίων η εργασία σε βάρδιες, η λήψη των γευμάτων ανά ομάδες, η χρήση τηλεφώνων και ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας.

ζ) Ενημέρωση των πελατών

Οι πελάτες θα πρέπει να λαμβάνουν κάθε σχετική πληροφορία με προσιτό τρόπο, μεταξύ άλλων με ψηφιακά μέσα, πριν από την άφιξή τους και στον χώρο της εγκατάστασης φιλοξενίας, σχετικά με όλες τις ισχύουσες κατευθυντήριες οδηγίες των τοπικών αρχών δημόσιας υγείας καθώς και με όλα τα ειδικά μέτρα που έχουν τεθεί σε εφαρμογή και επηρεάζουν την άφιξη, την παραμονή και την αναχώρησή τους.

Οι πελάτες θα πρέπει να ενημερώνονται με χρήση ειδικής σήμανσης (ενημερωτικά γραφήματα, μεταξύ άλλων και με προσαρμογές για τους πελάτες με προβλήματα όρασης), η οποία θα τοποθετείται πριν από την είσοδο της εγκατάστασης, σχετικά με τις ενδείξεις και τα συμπτώματα της νόσου COVID-19 και τι πρέπει να κάνουν στην περίπτωση που εμφανίσουν συμπτώματα κατά την παραμονή τους ή εντός 14 ημερών μετά την αναχώρηση. Η εγκατάσταση θα μπορούσε επίσης να παρέχει φυλλάδια με τις πληροφορίες αυτές.

Οι εγκαταστάσεις θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι τα στοιχεία επικοινωνίας των πελατών είναι διαθέσιμα σε περίπτωση που χρειάζονται για την ιχνηλάτηση επαφών. Τα μέτρα ιχνηλάτησης επαφών θα πρέπει να περιορίζονται αυστηρά στους σκοπούς που αφορούν την αντιμετώπιση της έξαρση της νόσου COVID-19 και να καταρτίζονται σύμφωνα, αφενός, με την κοινή ενωσιακή εργαλειοθήκη του δικτύου eHealth σχετικά με τις εφαρμογές για κινητές συσκευές, με σκοπό την υποστήριξη της ιχνηλάτησης επαφών για την καταπολέμηση της νόσου COVID-19 στην ΕΕ ⁽²²⁾ και, αφετέρου, με την καθοδήγηση της Επιτροπής για τις εφαρμογές ⁽²³⁾, ώστε να διασφαλίζεται το υψηλότερο δυνατό επίπεδο προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων.

η) Τήρηση φυσικής απόστασης και υγιεινή

Η εγκατάσταση θα πρέπει να θέσει σε εφαρμογή στοχευμένα μέτρα με στόχο να διασφαλίσει ότι τηρείται η φυσική απόσταση στους κοινόχρηστους χώρους στους οποίους οι πελάτες είναι πιθανόν να συγκεντρώνονται για μεγάλα χρονικά διαστήματα (π.χ. άνω των 15 λεπτών), όπως ο καθορισμός μέγιστου αριθμού πελατών που επιτρέπεται να βρίσκονται σε κάθε κοινόχρηστο χώρο (π.χ. εστιατόρια, καφετέριες, μπαρ, χώρος υποδοχής). Θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα να διατίθενται συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα ή να καθίσταται δυνατή η (ψηφιακή) κράτηση συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος για τα γεύματα ή για τη χρήση της πισίνας ή του γυμναστηρίου.

Όταν δεν είναι δυνατόν να τηρείται απόλυτα η φυσική απόσταση, θα πρέπει να εξετάζεται η δυνατότητα εναλλακτικών μέτρων για την προστασία των πελατών και των εργαζομένων, όπως η χρήση γυάλινων ή πλαστικών προπετασμάτων στα σημεία συναλλαγών (γκισέ), η χρήση μάσκας, κ.λπ.

Κατ' αρχήν, θα πρέπει να τηρείται απόσταση 1,5 έως 2 μέτρων στους κοινόχρηστους χώρους στο σύνολο της εγκατάστασης (εκτός για τα άτομα που ταξιδεύουν μαζί και μοιράζονται το ίδιο δωμάτιο) σε συνδυασμό με άλλα μέτρα (π.χ. χρήση μάσκας), στις περιπτώσεις που αυτό δεν είναι δυνατό.

Για υπαίθριους χώρους (παραλίες, πισίνες, καφετέριες, μπαρ, εστιατόρια, κ.λπ.) και την εξυπηρέτηση σε υπαίθριο χώρο, θα πρέπει να εφαρμόζονται ειδικές ρυθμίσεις ώστε να τηρείται η φυσική απόσταση και να εφαρμόζονται τα ειδικά μέτρα υγιεινής. Στους εσωτερικούς χώρους, όπως κέντρα ευεξίας (spa) / ιαματικά λουτρά και πισίνες, θα πρέπει να τηρούνται επίσης αυστηρά μέτρα υγιεινής. Κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εξετάσει προσεκτικά κατά πόσον θα πρέπει να παραμείνουν κλειστοί συγκεκριμένοι χώροι (π.χ. χώροι φύλαξης παιδιών). Εκδηλώσεις μεγαλύτερης κλίμακας, π.χ. συναυλίες θα πρέπει να αναβληθούν.

Ειδικές ρυθμίσεις για τις υπηρεσίες μεταφορών που παρέχει η εγκατάσταση, όπως ειδικά λεωφορεία, πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη σταδιακή αποκατάσταση των υπηρεσιών μεταφορών και της συνδεσιμότητας ⁽²⁴⁾.

θ) Μέτρα για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων (μέτρα ΠΕΛ)

Εκτός από την τήρηση φυσικής απόστασης, πρέπει να εξεταστούν, να ανακοινωθούν στο προσωπικό και τους πελάτες και να εφαρμοστούν ειδικά μέτρα ατομικής προστασίας και πρωτοκόλλα καθαρισμού και απολύμανσης.

⁽²²⁾ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/ehealth/docs/covid-19_apps_en.pdf

⁽²³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής - Έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με την προστασία δεδομένων στις εφαρμογές που στηρίζουν την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 (ΕΕ C 124 I της 17.4.2020, σ. 1).

⁽²⁴⁾ C(2020) 3139

Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν τα εξής:

i) Ορθή αναπνευστική συμπεριφορά:

Θα πρέπει να κοινοποιηθούν αυστηροί κανόνες ορθής αναπνευστικής συμπεριφοράς (βήχας ή φτέρνισμα σε χαρτομάντιλο ή στο εσωτερικό του αγκώνα), οι οποίοι θα τηρούνται από τους πελάτες και το προσωπικό. Οι εγκαταστάσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν την διαθεσιμότητα χαρτομάντιλων και κάδων απόρριψης.

ii) Υγιεινή των χεριών:

Η υγιεινή των χεριών αποτελεί σημαντικό μέσο ελέγχου και θα πρέπει να παρέχεται σχετική ενημέρωση στους πελάτες και τους εργαζομένους μέσω ενημερωτικών γραφημάτων στους βασικούς χώρους/εγκαταστάσεις (π.χ., στην είσοδο, στις τουαλέτες, στο ταμείο, κ.λπ.). Οι εγκαταστάσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν την ευκόλη πρόσβαση σε χώρους για πλύσιμο των χεριών με σαπούνι, χάρτινες πετσέτες μίας χρήσης ή αυτόματους στεγνωτήρες για το στέγνωμα των χεριών και αλκοολούχα απολυμαντικά διαλύματα χεριών.

iii) Χρήση μάσκας προσώπου:

Η δυνατότητα χρήσης μάσκας προσώπου από το προσωπικό και τους πελάτες θα πρέπει να εξετάζεται μόνο ως συμπληρωματικό μέτρο, που δεν αντικαθιστά τα βασικά μέτρα πρόληψης. Η ορθή χρήση της μάσκας προσώπου είναι σημαντική και θα πρέπει να παρέχεται σχετική ενημέρωση στους πελάτες και το προσωπικό.

iv) Αερισμός:

Συνιστάται η συχνότερη ανανέωση του αέρα ανά ώρα και η παροχή όσο τον δυνατόν περισσότερου εξωτερικού αέρα, είτε με φυσικό είτε με μηχανικό αερισμό, ανάλογα με την εγκατάσταση. Συνιστάται μεγαλύτερος σε διάρκεια αερισμός των δωματίων για τουλάχιστον μία ώρα ύστερα από την αναχώρηση των πελατών.

v) Καθαρισμός και απολύμανση:

Είναι ουσιαστικό να καθαρίζονται με τη μέγιστη δυνατή συχνότητα οι επιφάνειες που αγγίζονται συχνά (τουλάχιστον καθημερινά και, αν είναι δυνατόν, συχνότερα). Τέτοιες επιφάνειες είναι π.χ. τα πόμολα και οι χειρολαβές των θυρών, οι καρέκλες και οι βραχιόνες πολυθρόνων, οι επιφάνειες των τραπεζιών, οι ηλεκτρικοί διακόπτες, οι χειρολιθθήρες, οι μπαταρίες βρύσης, τα κουμπιά των ανελκυστήρων, οι επιφάνειες των πάγκων των μπαρ, κ.λπ. Το προσωπικό θα πρέπει να ενημερώνεται σχετικά με τη διαδικασία καθαρισμού και να την εφαρμόζει μετά την αναχώρηση του πελάτη· θα πρέπει επίσης να ενημερώνεται σχετικά με τον καθαρισμό/απολύμανση του καθαριστικού εξοπλισμού, τη διαχείριση των αποβλήτων, το πλύσιμο των υφασμάτων και την προσωπική υγιεινή μετά τον καθαρισμό.

i) Ενδεχόμενα κρούσματα λοίμωξης μεταξύ των πελατών ή του προσωπικού

Στην περίπτωση υπόνοιας κρούσματος της COVID-19 μεταξύ των πελατών ή του προσωπικού κατά την εργασία, η εφαρμογή του σχεδίου δράσης που περιγράφεται στο σημείο δ) θα πρέπει να ακολουθεί τις σχετικές οδηγίες του ECDC (πάρνημα) και των εθνικών και τοπικών υγειονομικών αρχών ως προς τα εξής:

- i) Τα μέτρα απομόνωσης και τήρησης φυσικής απόστασης που θα πρέπει να εφαρμόζονται σε σχέση με τα άτομα που έχουν ενδεχομένως προσβληθεί από τη νόσο.
- ii) τη διαδικασία που προβλέπεται, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, για ενημέρωση των ιατρικών υπηρεσιών με σκοπό τη λήψη ιατρικών συμβουλών, τη διεξαγωγή εξετάσεων ή την ενδεχόμενη μεταφορά σε ιατρική μονάδα.
- iii) τη διαδικασία που προβλέπεται, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, για την ενημέρωση των τοπικών αρχών δημόσιας υγείας και τις ενδεχόμενες δραστηριότητες ιχνηλάτησης των επαφών.
- iv) τις αναγκαίες διαδικασίες καθαρισμού και απολύμανσης που πρέπει να πραγματοποιηθούν.
- v) την αναγκαία συνεργασία και την ενημέρωση σχετικά με άλλους πελάτες ή μέλη του προσωπικού που ενδέχεται να ήρθαν σε επαφή με το κρούσμα στην εγκατάσταση στο διάστημα από 2 ημέρες πριν από την εκδήλωση των συμπτωμάτων του κρούσματος έως 14 ημέρες μετά.

28. Οι παραπάνω κατευθυντήριες αρχές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε συνάρτηση με τις γενικές συστάσεις από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων που παρουσιάζονται στο παράρτημα.

IV. Συμπέρασμα

29. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διαβιβάσουν τις παρούσες οδηγίες στις αρμόδιες αρχές και στους φορείς της περιφερειακής/τοπικής αυτοδιοίκησης.

30. Οι ενδιαφερόμενοι στον τομέα του τουρισμού, όπως επαγγελματίες ενώσεις και διαδικτυακές τουριστικές πλατφόρμες, παροτρύνονται να διαδώσουν και να καταστήσουν ευρύτερα γνωστές τις παρούσες οδηγίες.

31. Τα κράτη μέλη καλούνται να συνεργάζονται σε συνεχή βάση με το ECDC για να διασφαλίσουν ότι ο χάρτης μετάδοσης, που αναφέρεται στο σημείο 18 ανωτέρω, αποτελεί ένα διαφανές εργαλείο παροχής πληροφοριών σε επίπεδο ΕΕ που πρέπει να χρησιμοποιούν οι αρχές, οι επιχειρήσεις μεταφορών και οι ενδιαφερόμενοι στον τομέα του τουρισμού.
  32. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εξετάσουν τη δυνατότητα να υποστηρίξουν τον κλάδο της φιλοξενίας και, γενικότερα, τους φορείς παροχής τουριστικών υπηρεσιών στην εφαρμογή των οδηγιών αυτών και των σχετικών μέτρων και πρωτοκόλλων για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων και να παρακολουθούν την τήρησή τους. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα διαθέσιμα εθνικά και ενωσιακά κονδύλια.
  33. Με βάση τις παρούσες οδηγίες, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συντονίζει, μαζί με τα κράτη μέλη, τις προσπάθειες για την επίτευξη συνεκτικής προσέγγισης όσον αφορά τα μέτρα και τα πρωτόκολλα για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων στις εγκαταστάσεις φιλοξενίας και τις λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις στην ΕΕ.
  34. Οι παρούσες οδηγίες αναμένεται να διευκολύνουν τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους στον τομέα του τουρισμού στην κατάρτιση ειδικότερων μέτρων και πρωτοκόλλων για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων σύμφωνα με τις παρούσες οδηγίες, και στην παρακολούθηση της συμμόρφωσης μ' αυτά, διαμορφώνοντας, με τον τρόπο αυτό, καλύτερες συνθήκες για τις επιχειρήσεις ώστε να αυξήσουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών.
  35. Η Επιτροπή θα δημιουργήσει ειδικό ιστότοπο ο οποίος θα περιλαμβάνει έναν διαδραστικό χάρτη που θα συγκεντρώνει τις πληροφορίες από τα κράτη μέλη και τον τουριστικό και ταξιδιωτικό κλάδο, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τα εθνικά ή τομεακά πρωτόκολλα και τα συστήματα συμμόρφωσης.
  36. Για τη στήριξη των κρατών μελών, η Επιτροπή θα διευκολύνει τις ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών μέσω, μεταξύ άλλων, της συμβουλευτικής επιτροπής τουρισμού.
  37. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται με τις δημόσιες αρχές των κρατών μελών, τους ενδιαφερόμενους στον τομέα του τουρισμού και τις διεθνείς οργανώσεις για να διευκολύνει την εφαρμογή των οδηγιών.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Γενικές συστάσεις από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων για τον τομέα του τουρισμού, ιδίως τις εγκαταστάσεις φιλοξενίας**Τοπικές ρυθμίσεις**

Τα μέτρα δημόσιας υγείας στον τομέα του τουρισμού θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα γενικά μέτρα που εφαρμόζουν οι τοπικές και οι εθνικές αρχές και να λαμβάνουν υπόψη τις οδηγίες για τον χώρο εργασίας ⁽¹⁾. Αυτά τα μέτρα στον τομέα του τουρισμού πρέπει να είναι τουλάχιστον εξίσου αυστηρά με τις συστάσεις για το ευρύ κοινό.

Θα πρέπει να υπάρχει συνεχής διάλογος μεταξύ των τοπικών ή/και των εθνικών αρχών δημόσιας υγείας και των καταλυμάτων, ώστε να διασφαλίζεται ότι διαδίδονται και εφαρμόζονται οι πλέον πρόσφατοι κανόνες και κανονισμοί σε μια δεδομένη γεωγραφική περιοχή· μεταξύ των εν λόγω κανόνων και κανονισμών συγκαταλέγονται τα εξής:

- Ειδικές ρυθμίσεις για τους πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των πελατών από άλλες χώρες, ώστε να μπορούν να δεχθούν ιατρικές συμβουλές και περιθαλψη —μεταξύ άλλων και πρόσβαση σε εξωνοσοκομειακή και νοσοκομειακή περιθαλψη— στην περίπτωση που παρουσιάζουν συμπτώματα συνδεδεμένα με τη νόσο COVID-19.
- Η ανάγκη για τους ιδιοκτήτες καταλυμάτων να συλλέξουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας, τα οποία είναι χρήσιμα στις έρευνες στον τομέα της δημόσιας υγείας σε περίπτωση που προκύψει κρούσμα στο κατάλυμα.

Ενημέρωση και εκπαίδευση σχετικά με τον κίνδυνο*Σχέδιο δράσης*

Οι εγκαταστάσεις θα πρέπει να διαθέτουν σχέδιο ετοιμότητας το οποίο να περιλαμβάνει μέτρα για την κάλυψη των ακόλουθων περιόδων:

- Όταν θα ληφθεί η απόφαση να ανοίξουν εκ νέου και πριν από την άφιξη των πελατών. Η φάση αυτή θα περιλαμβάνει, αφενός, την ενημέρωση και την εκπαίδευση του προσωπικού, καθώς και την εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων για την πρόληψη των λοιμώξεων στην εγκατάσταση και, αφετέρου, το είδος των πληροφοριών που θα πρέπει να παρέχονται στους πελάτες πριν από την άφιξή τους·
- Όταν οι πελάτες διαμένουν στις εγκαταστάσεις, από την κράτηση, τη διαδικασία άφιξης έως και τη διαδικασία αναχώρησης·
- Έως και 14 ημέρες μετά την αναχώρηση των πελατών από την εγκατάσταση.

Όλο το προσωπικό θα πρέπει να γνωρίζει το ειδικό σχέδιο δράσης στο οποίο θα διευκρινίζεται ο ρόλος και οι αρμοδιότητές του, και να έχει πρόσβαση σε αυτό ανά πάσα στιγμή.

Εκπαίδευση και διαχείριση του προσωπικού*Εκπαίδευση:*

- Όλο το προσωπικό που εργάζεται στις τουριστικές εγκαταστάσεις θα πρέπει να γνωρίζει τα συμπτώματα της COVID-19 (δηλ. πυρετός, βήχας, πονόλαιμος κ.λπ.) και θα πρέπει να ενημερώνεται για τα βασικά μέτρα πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων (ΠΕΛ).
- Τα μέλη του προσωπικού, ή τα μέλη των νοικοκυριών τους, τα οποία αποτελούν επιβεβαιωμένα κρούσματα COVID-19 δεν θα πρέπει να εισέρχονται στο εργασιακό περιβάλλον κατά τη μολυσματική περίοδο, όπως ορίζεται από τις τοπικές υγειονομικές αρχές, κανονικά έως 8 ημέρες από την εκδήλωση των συμπτωμάτων για ήπιες περιπτώσεις.
- Τα μέλη του προσωπικού που παρουσιάζουν συμπτώματα συμβατά με την COVID-19 δεν θα πρέπει να εισέρχονται στο εργασιακό περιβάλλον, θα πρέπει να αυτο-απομονώνονται, να ακολουθούν τις τοπικές οδηγίες για τη δημόσια υγεία και να ζητούν ιατρική βοήθεια σε περίπτωση επιδείνωσης των συμπτωμάτων τους, σύμφωνα με τις τοπικές οδηγίες.
- Θα πρέπει ενδεχομένως να παρέχεται ειδική εκπαίδευση για το προσωπικό σχετικά με τα μέτρα ΠΕΛ και με τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνονται στην περίπτωση πελατών που παρουσιάζουν συμπτώματα συμβατά με την COVID-19.

Διαχείριση:

- Στα ηλικιωμένα μέλη του προσωπικού και σε εκείνα με προδιάθεση λόγω χρόνιων παθήσεων (π.χ. καρδιαγγειακές και πνευμονικές παθήσεις, ανοσοανεπάρκεια, πρόσφατη αγωγή κατά του καρκίνου) θα πρέπει, όταν αυτό είναι δυνατό, να ανατίθενται δραστηριότητες που μειώνουν την επαφή με τους πελάτες, καθώς είναι γνωστό ότι με τις παθήσεις αυτές κινδυνεύουν περισσότερο η πορεία της μόλυνσης να αποβεί κρίσιμη για τη ζωή τους, σε περίπτωση που προσβληθούν από την COVID-19.

⁽¹⁾ Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία: COVID-19: οδηγίες για τον χώρο εργασίας [διαδίκτυο] [Επικαιροποίηση στις 20 Απριλίου 2020· τελευταία πρόσβαση και παράθεση 4 Μαΐου 2020]. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:_guidance_for_the_workplace#See

- Θα πρέπει ενδεχομένως να λαμβάνονται μέτρα που μειώνουν την παρουσία του προσωπικού στην εγκατάσταση, όπως η τηλεργασία από το σπίτι για όλο το προσωπικό που εκτελεί καθήκοντα που μπορούν να είναι συμβατά με την τηλεργασία.
- Θα πρέπει να εξετάζεται η πιθανότητα λήψης μέτρων για τη μείωση του αριθμού και της διάρκειας των φυσικών επαφών μεταξύ των ατόμων στην εγκατάσταση, μεταξύ των οποίων οι βάρδιες κατά την εργασία, η λήψη γευμάτων ανά μικρές ομάδες, η χρήση τηλεφώνων και ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας.

Ενημέρωση των πελατών

- Πριν από την άφιξη σ' ένα κατάλυμα, οι πελάτες θα πρέπει να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις τρέχουσες οδηγίες από τις τοπικές αρχές δημόσιας υγείας και με τα ειδικά μέτρα που εφαρμόζονται στο κατάλυμα. Οι πελάτες θα πρέπει να ενημερώνονται ότι θα πρέπει να αναβάλουν τη διαμονή τους εάν έχουν συμπτώματα συμβατά με την COVID-19 ή εάν έχουν έρθει σε επαφή με άτομο με COVID-19 ή με συμπτώματα που υποδηλώνουν COVID-19 κατά τις 14 ημέρες πριν από την προγραμματισμένη παραμονή τους.
- Θα πρέπει να τοποθετείται ειδική σήμανση (ενημερωτικά γραφήματα) ή άλλες προσβάσιμες πληροφορίες —συμπεριλαμβανομένων προσαρμοσμένων εκδοχών για τους πελάτες με προβλήματα όρασης— μπροστά από την είσοδο του καταλύματος, ώστε να ενημερώνονται οι πελάτες σχετικά με τις ενδείξεις και τα συμπτώματα της COVID-19 και να καθοδηγούνται σχετικά με το τι πρέπει να κάνουν εάν εμφανίσουν συμπτώματα. Το κατάλυμα θα μπορούσε επίσης να παρέχει φυλλάδια με τις πληροφορίες αυτές.
- Κατά την αναχώρηση, θα πρέπει να ζητείται ρητά από τους πελάτες να ενημερώνουν αμέσως το κατάλυμα εάν εμφανίσουν συμπτώματα που σχετίζονται με την COVID-19, ή εάν το αποτέλεσμα δοκιμασίας στην οποία θα υποβληθούν είναι θετικό στον COVID-19, εντός 14 ημερών από την αναχώρησή τους.
- Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι τα στοιχεία επικοινωνίας των πελατών είναι διαθέσιμα σε περίπτωση που χρειάζονται για την ιχνηλάτηση των επαφών.

Τήρηση φυσικής απόστασης

- Η μετάδοση του ιού SARS-CoV-2 γίνεται κυρίως μέσω σταγονιδίων της εκπνοής και μέσω άμεσης επαφής με άτομα που έχουν προσβληθεί, καθώς και με έμμεση επαφή με μολυσμένες επιφάνειες ή αντικείμενα (μικροβιοφόρες επιφάνειες;) στο άμεσο περιβάλλον. Η απόσταση την οποία διασχίζουν τα μεγάλα σταγονίδια της εκπνοής είναι περίπου 1 μέτρο κατά την αναπνοή, 1,5 μέτρο κατά την ομιλία και 2 μέτρα κατά τον βήχα (?).
- Η εγκατάσταση θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι τηρούνται οι φυσικές αποστάσεις, σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες οδηγίες, στους κοινόχρηστους χώρους όπου οι πελάτες είναι πιθανό να συγκεντρωθούν για παρατεταμένα διαστήματα (δηλ. περισσότερο από 15 λεπτά).
- Δεν χρειάζεται να ζητηθεί στους πελάτες που ταξιδεύουν μαζί και μοιράζονται δωμάτια να τηρήσουν φυσική απόσταση μεταξύ τους.
- Όταν δεν μπορεί να εξασφαλιστεί η τήρηση φυσικής απόστασης, θα πρέπει ενδεχομένως να λαμβάνονται ειδικά μέτρα για την πρόληψη της εξάπλωσης σταγονιδίων, όπως π.χ. σε χώρους υποδοχής, με την τοποθέτηση προπετασμάτων από γυαλί ή πλαστικό μπροστά στις θυρίδες συναλλαγών (γκισέ).
- Οι τουριστικές εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των ξενοδοχείων και των εστιατορίων, θα πρέπει να καθορίσουν έναν μέγιστο αριθμό πελατών που επιτρέπεται σε κάθε εγκατάσταση, καθώς και επαρκή χώρο ώστε να εξασφαλίζεται η απαραίτητη τήρηση της φυσικής απόστασης. Δεν πρέπει να γίνεται υπέρβαση του μέγιστου αριθμού πελατών.
- Οι εκδηλώσεις για ψυχαγωγικούς σκοπούς θα πρέπει να αναβάλλονται ή να ακυρώνονται, εκτός εάν μπορεί να διασφαλιστεί η τήρηση φυσικής απόστασης.
- Θα πρέπει ενδεχομένως να προβλεφθούν ειδικές ρυθμίσεις για τα μεταφορικά μέσα ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση της φυσικής απόστασης.

Μέτρα για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων

Οι επιχειρήσεις στον τομέα του τουρισμού γενικά προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες που δημιουργούν συναθροίσεις σε κλειστούς (ξενοδοχεία, εστιατόρια, καφετέριες) και ανοικτούς (κατασκηνώσεις, παραλίες, πισίνες) χώρους για μεγάλα χρονικά διαστήματα, εντείνοντας έτσι τη δυνατότητα μετάδοσης του ιού. Θα πρέπει ενδεχομένως να τηρούνται οι φυσικές αποστάσεις και να λαμβάνονται ειδικά μέτρα πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων (μέτρα ατομικής προστασίας και πρωτόκολλα καθαρισμού και απολύμανσης) σε όλα τα περιβάλλοντα όπου μπορούν να αναμένονται συναθροίσεις (?). Σ' αυτά τα μέτρα για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων περιλαμβάνονται τα εξής:

(?) Bourouiba L. Turbulent Gas Clouds and Respiratory Pathogen Emissions: Potential Implications for Reducing Transmission of COVID-19 [Τυρβώδη νέφη αερίων και αναπνευστικές εκπομπές παθογόνων: δυνητικές συνέπειες για τη μείωση της μετάδοσης της νόσου COVID-19] Jama. 26 Μαρτίου 2020.

(?) Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων Infection prevention and control in the household management of people with suspected or confirmed coronavirus disease (COVID-19) [Πρόληψη και έλεγχος των λοιμώξεων στη διαχείριση του νοικοκυριού ατόμων με εικαζόμενη ή επιβεβαιωμένη νόσο COVID-19 – διαδικτυο]. 31 Μαρτίου 2020 [4 Μαΐου 2020]. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Home-care-of-COVID-19-patients-2020-03-31.pdf>

— *Ορθή αναπνευστική συμπεριφορά*

- Θα πρέπει να ακολουθείται αυστηρά η ορθή αναπνευστική συμπεριφορά: η μύτη και το στόμα πρέπει να καλύπτονται με χαρτομάντιλο κατά το φτέρνισμα ή τον βήχα. Θα πρέπει να υπάρχουν διαθέσιμα αρκετά καθαρά χαρτομάντιλα, έτοιμα προς χρήση.
- Τα χαρτομάντιλα θα πρέπει να απορρίπτονται αμέσως μετά τη χρήση τους, ιδανικά σε κάδο με κάλυμμα, και τα χέρια θα πρέπει να πλένονται/καθαρίζονται αμέσως με τη σωστή διαδικασία.
- Εάν δεν υπάρχουν διαθέσιμα χαρτομάντιλα, συνιστάται ο βήχας ή το φτέρνισμα να γίνεται στην εσωτερική πλευρά του αγκώνα.

— *Υγιεινή των χεριών*

- Η υγιεινή των χεριών αποτελεί ουσιώδες μέτρο ελέγχου για τη μείωση της εξάπλωσης της COVID-19.
- Θα πρέπει να διατίθενται εύκολα προσβάσιμες εγκαταστάσεις με σαπούνι, χάρτινες πετσέτες μίας χρήσης ή αυτόματους στεγνωτήρες για το στέγνωμα των χεριών, καθώς και αλκοολούχο διάλυμα χεριών (το οποίο να περιέχει τουλάχιστον 70 % αλκοόλη).
- Σε διάφορους χώρους κάθε τουριστικής εγκατάστασης (π.χ. στην είσοδο, στις τουαλέτες, στο ταμείο κ.λπ.) θα πρέπει να διατίθεται σήμανση (ενημερωτικά γραφήματα) η οποία να προβάλλει τη σημασία της υγιεινής των χεριών και να εξηγήει τους τρόπους της αποτελεσματικής εφαρμογής της.
- Η υγιεινή των χεριών θα πρέπει να εφαρμόζεται συχνά.

— *Χρήση μάσκας προσώπου*

- Η χρήση ιατρικής ή αυτοσχέδιας μη ιατρικής μάσκας προσώπου από το προσωπικό και τους πελάτες στις τουριστικές εγκαταστάσεις μπορεί να θεωρηθεί ως μέσο ελέγχου στην πηγή (δηλ. για την πρόληψη της εξάπλωσης των σταγονιδίων από μολυσμένα άτομα με ή χωρίς συμπτώματα) ⁽⁴⁾.
- Η χρήση μάσκας προσώπου θα πρέπει να θεωρείται μόνο ως συμπληρωματικό μέτρο, που δεν αντικαθιστά τα βασικά μέτρα πρόληψης.
- Είναι σημαντική η σωστή χρήση της μάσκας προσώπου. Η μάσκα προσώπου θα πρέπει να καλύπτει πλήρως το πρόσωπο από τη γέφυρα της μύτης έως το πηγούνι.
- Θα πρέπει να διατίθενται πληροφορίες σχετικά με την σωστή χρήση της μάσκας προσώπου, στις οποίες να τονίζεται η σημασία του καθαρισμού των χεριών με σαπούνι και νερό ή με αλκοολούχο διάλυμα χεριών πριν από την τοποθέτηση και ύστερα από την αφαίρεση της μάσκας προσώπου.
- Οι ιατρικές και οι μη ιατρικές μάσκες προσώπου είναι αποδεκτές στα περιβάλλοντα κοινωνικών συναθροίσεων, ενώ παράλληλα λαμβάνονται υπόψη τα ζητήματα διαθεσιμότητας και εξασφαλίζεται ότι δίνεται προτεραιότητα στις ιατρικές μάσκες προσώπου για χρήση σε περιβάλλοντα υγειονομικής περίθαλψης.
- Η χρήση μασκών υψηλής αναπνευστικής προστασίας (FFP) δεν συνιστάται σε περιβάλλοντα κοινωνικών συναθροίσεων, καθώς οι μάσκες αυτές πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά προτεραιότητα σε περιβάλλοντα υγειονομικής περίθαλψης.

— *Αερισμός*

- Ο ανεπαρκής αερισμός των εσωτερικών χώρων συνδέεται με την αυξημένη μετάδοση αναπνευστικών λοιμώξεων ⁽⁵⁾. Πιστεύεται ότι η COVID-19 μεταδίδεται κατά κύριο λόγο μέσω των σταγονιδίων της εκπνοής. Παραμένει ασαφής ο ρόλος των αερολυμάτων (αεροζόλ), τα οποία μπορεί να παραμείνουν στην ατμόσφαιρα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, στη μετάδοση της COVID-19, και, συνεπώς, ο σχετικός ρόλος του αερισμού στην πρόληψη της μετάδοσης

⁽⁴⁾ Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων. Using face masks in the community. Reducing COVID-19 transmission from potentially asymptomatic or pre-symptomatic people through the use of face masks [Η χρήση μασκών προσώπου στην κοινότητα. Μείωση της μετάδοσης της COVID-19 από δυναμικά ασυμπτωματικά ή προσυμπτωματικά άτομα μέσω της χρήσης μάσκας προσώπου – διαδικτυο]. 8 Απριλίου 2020 [4 Μαΐου 2020]. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-use-face-masks-community.pdf>

⁽⁵⁾ Knibbs LD, Morawska L, Bell SC, Grzybowski P. Room ventilation and the risk of airborne infection transmission in 3 health care settings within a large teaching hospital. [Αερισμός δωματίων και κίνδυνος μετάδοσης αερογενούς μεταδιδόμενης λοίμωξης σε 3 περιβάλλοντα ιατρικής περίθαλψης εντός μεγάλου πανεπιστημιακού νοσοκομείου]. Am J Infect Control. Δεκέμβριος 2011· 39(10):866-72.

της COVID-19 δεν είναι σαφώς καθορισμένος Ωστόσο, πολλά περιστατικά μετάδοσης της COVID-19 έχουν συνδεθεί με την παρουσία σε κλειστούς χώρους. ⁽⁶⁾ Η συχνότερη ανανέωση του αέρα ανά ώρα και η παροχή όσο το δυνατόν περισσότερου εξωτερικού αέρα είναι πιθανό ότι θα μειώσει τον δυνητικό κίνδυνο μετάδοσης με αερολύματα· αυτό μπορεί να επιτευχθεί με φυσικό ή μηχανικό αερισμό, ανάλογα με την εγκατάσταση. ⁽⁷⁾

— Όταν χρησιμοποιούνται μηχανικά συστήματα αερισμού, έχει ουσιαστική σημασία η συντήρησή τους, ιδίως όσον αφορά τον καθαρισμό και την αλλαγή φίλτρων, σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.

— Καθαρισμός και απολύμανση

— Ο σωστός καθαρισμός και η απολύμανση έχουν μεγάλη σημασία στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 ⁽⁸⁾.

— Οι επιφάνειες που αγγίζονται συχνά θα πρέπει να καθαρίζονται όσο το δυνατόν πιο συχνά (τουλάχιστον καθημερινά και, εάν είναι δυνατό, συχνότερα). Μεταξύ των παραδειγμάτων των επιφανειών αυτών συγκαταλέγονται τα πόμολα και οι χειρολαβές για το άνοιγμα των πορτών, οι καρέκλες και οι βραχίονες των πολυθρόνων, οι οριζόντιες επιφάνειες των τραπεζιών, οι διακόπτες φωτισμού, οι χειρολειτουργίες (κουπαστές), οι μπαταρίες βρύσης, τα κουμπιά των ανελκυστήρων κ.λπ.

— Η επιβίωση του ιού σε επιφάνειες εξαρτάται από το υλικό της επιφάνειας· έχει διαπιστωθεί ότι οι επιφάνειες από χαλκό είναι αυτές στις οποίες η επιβίωση του ιού είναι η βραχύτερη. ⁽⁹⁾

— Συνιστάται ο σχολαστικός καθαρισμός με συνήθη απορρυπαντικά και ο αυξημένος αερισμός των δωματίων για τουλάχιστον μία ώρα ύστερα από την αναχώρηση των πελατών.

— Τα συνήθη απορρυπαντικά επαρκούν για τον συνήθη καθαρισμό.

— Ο καθαριστικός εξοπλισμός θα πρέπει να καθαρίζεται σωστά στο τέλος κάθε κύκλου καθαρισμού.

— Η υγιεινή των χεριών θα πρέπει να εφαρμόζεται μετά τον καθαρισμό.

— Για τη διαχείριση των αποβλήτων ακολουθούνται οι συνήθεις διαδικασίες. Τα απόβλητα που παράγονται κατά τη διάρκεια του καθαρισμού θα πρέπει να τοποθετούνται σε κάδο που δεν υφίσταται διαλογία.

— Για το πλύσιμο των σεντονιών/μαξιλαροθηκών, των πετσών και των τραπεζομάντηλων ακολουθούνται οι συνήθεις διαδικασίες.

⁽⁶⁾ Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων. Using face masks in the community. Reducing COVID-19 transmission from potentially asymptomatic or pre-symptomatic people through the use of face masks [Η χρήση масών προσώπου στην κοινότητα. Μείωση της μετάδοσης της COVID-19 από δυνητικά ασυμπτωματικά ή προσυμπτωματικά άτομα μέσω της χρήσης μάσκας προσώπου – διαδικτυο]. 8 Απριλίου 2020 [4 Μαΐου 2020]. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-use-face-masks-community.pdf>

Knibbs LD, Morawska L, Bell SC, Grzybowski P. Room ventilation and the risk of airborne infection transmission in 3 health care settings within a large teaching hospital. [Αερισμός δωματίων και κίνδυνος μετάδοσης αερογενούς μεταδιδόμενης λοίμωξης σε 3 περιβάλλοντα ιατρικής περιθαλψής εντός μεγάλου πανεπιστημιακού νοσοκομείου]. Am J Infect Control. Δεκέμβριος 2011· 39(10):866-72. Lu J, Gu J, Li K, Xu C, Su W, Lai Z, et al. COVID-19 Outbreak Associated with Air Conditioning in Restaurant [Έξαρση κρουσμάτων COVID-19 συνδεδεμένων με κλιματισμό σε εστιατόριο], Guangzhou, Kίνα, 2020. Emerg Infect Dis. 2 Απριλίου 2020· 26(7).

⁽⁷⁾ Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ). Natural Ventilation for Infection Control in Health-Care Settings [Φυσικός αερισμός για τον έλεγχο των λοιμώξεων σε περιβάλλοντα υγειονομικής περιθαλψής – διαδικτυο]. 2009 [επικαιροποίηση 4 Μαΐου 2020]. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44167/9789241547857_eng.pdf?sequence=1

Federation of European Heating VaACA [Ομοσπονδία Ενώσεων Θέρμανσης, Αερισμού και Κλιματισμού]. How to operate and use building services in order to prevent the spread of the coronavirus disease (COVID-19) virus (SARS-CoV-2) in workplaces [Τρόπος λειτουργίας και χρήσης των κατασκευαστικών υπηρεσιών για την πρόληψη της εξάπλωσης του ιού της νόσου COVID-19 (ιός SARS-CoV-2) στους χώρους εργασίας – διαδικτυο]. [Επικαιροποίηση 17 Μαρτίου 2020· παραπομπή 4 Μαΐου 2020]. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://www.rehva.eu/fileadmin/user_upload/REHVA_covid_guidance_document_2020-03-17_final.pdf

⁽⁸⁾ Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC): Disinfection of environments in healthcare and nonhealthcare settings potentially contaminated with SARS-CoV-2 [Απολύμανση του περιβάλλοντος σε χώρους υγειονομικής περιθαλψής και άλλους χώρους που έχουν δυνητικά μολυνθεί με τον ιό SARS-CoV-2]. Στοκχόλμη: ECDC; 2020 [26 Απριλίου 2020]. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/disinfection-environments-covid-19#no-link>

⁽⁹⁾ Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ). Natural Ventilation for Infection Control in Health-Care Settings [Φυσικός αερισμός για τον έλεγχο των λοιμώξεων σε περιβάλλοντα υγειονομικής περιθαλψής – διαδικτυο]. 2009 [επικαιροποίηση 4 Μαΐου 2020]. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44167/9789241547857_eng.pdf?sequence=1

Όταν υπάρχουν υπόνοιες ότι κάποιος έχει μολυνθεί με COVID-19, υποβάλλεται σε εξέταση, ιχνηλατούνται οι επαφές του, απομονώνεται και τίθεται σε καραντίνα

Στην περίπτωση που υπάρχουν υπόνοιες για κρούσμα COVID-19 μεταξύ των πελατών ή των μελών του προσωπικού όταν αυτά εργάζονται, η εγκατάσταση θα πρέπει να ενεργοποιήσει το δικό της τοπικό σχέδιο δράσης ⁽¹⁰⁾.

Θα πρέπει να ζητηθεί αμέσως από το άτομο για το οποίο υπάρχουν υπόνοιες ότι αποτελεί κρούσμα να φορέσει μάσκα και να ακολουθήσει τον κώδικα συμπεριφοράς για την αναπνοή και την υγιεινή των χεριών. Το άτομο αυτό θα πρέπει να απομακρύνεται από τα άλλα άτομα τουλάχιστον κατά 2 μέτρα και να τίθεται σε απομόνωση σε δικό του δωμάτιο με ιδιωτικό μπάνιο, όταν αυτό είναι δυνατό.

Το εικαζόμενο κρούσμα, σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει να κοινοποιείται στις τοπικές ιατρικές υπηρεσίες, οι οποίες θα δώσουν συμβουλές σχετικά με τη διενέργεια ή εξέτασης και την περαιτέρω διαχείριση και μετεγκατάσταση του πιθανώς μολυσμένου ατόμου σε χώρο περίθαλψης (π.χ. νοσοκομείο), εάν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο και σύμφωνα με τις τοπικές διαδικασίες ιατρικής περίθαλψης.

Εάν το εικαζόμενο κρούσμα θεωρηθεί πιθανό κρούσμα ή εάν επιβεβαιωθεί, τότε οι τοπικές δημόσιες υγειονομικές αρχές ειδοποιούνται και παρέχουν συμβουλές σχετικά με το κατά πόσον θα πρέπει να ιχνηλατηθούν οι επαφές του μολυσμένου ατόμου. Η ιχνηλάτηση των επαφών γενικά ξεκινάει αμέσως μόλις κοινοποιηθεί ένα πιθανό ή επιβεβαιωμένο κρούσμα και αποτελεί συνήθως ευθύνη των τοπικών αρχών δημόσιας υγείας. Θα ζητηθεί από τις τουριστικές εγκαταστάσεις να συνεργαστούν, παρέχοντας κάθε αναγκαία πληροφορία σχετικά με τους άλλους πελάτες ή τα μέλη του προσωπικού που ενδέχεται να έχουν έλθει σε επαφή με το κρούσμα στην εγκατάσταση, 2 ημέρες πριν έως και 14 ημέρες ύστερα από την εμφάνιση των συμπτωμάτων του ατόμου που έχει μολυνθεί.

Τα μέλη του προσωπικού που παρουσιάζουν συμπτώματα θα πρέπει να απομονώνονται στο σπίτι και να ζητούν ιατρική φροντίδα.

Σε περίπτωση που εικαζόμενο ή επιβεβαιωμένο κρούσμα COVID-19 βρέθηκε σε εσωτερικό χώρο, ο χώρος αυτός θα πρέπει πρώτα να αεριστεί καλά για τουλάχιστον 1 ώρα, μετά να καθαριστεί προσεκτικά με ουδέτερο απορρυπαντικό, και στη συνέχεια να απολυμανθούν οι επιφάνειες με τη χρήση απολυμαντικού, αποτελεσματικού κατά των ιών. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν διαλύματα υποχλωριώδους νατρίου με περιεκτικότητα 0,05 – 0,1 % ή προϊόντα με βάση την αιθανόλη (με περιεκτικότητα τουλάχιστον 70 %) για την απολύμανση μετά τον καθαρισμό με ουδέτερο απορρυπαντικό. Όλα τα δυνητικά μολυσμένα υφάσματα (π.χ. πετσέτες, σεντόνια/μαξιλαροθήκες, κουρτίνες, τραπεζομάντηλα κ.λπ.) θα πρέπει να πλένονται σε κύκλο ζεστού νερού (90°C) με σύνθητες απορρυπαντικό πλυντηρίου. Εάν δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί κύκλος ζεστού νερού λόγω των χαρακτηριστικών του υλικού, πρέπει να προστίθενται στον κύκλο πλύσης προϊόντα λεύκανσης ή άλλα προϊόντα πλυντηρίου για την απολύμανση των υφασμάτων.

Καθορισμός ειδικών συστάσεων για ξενοδοχεία

Συνιστάται η λήψη των ακόλουθων μέτρων για να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα μετάδοσης της COVID-19:

1. Διοίκηση/διαχείριση

- a) Θα πρέπει να καταρτιστεί ένα σχέδιο ετοιμότητας με μέτρα για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων για τη COVID-19, σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές δημόσιας υγείας.
- β) Θα πρέπει να ακολουθούνται προσεκτικά οι συστάσεις των αρχών δημόσιας υγείας, ώστε να εξασφαλίζεται η επίγνωση της τρέχουσας κατάστασης και η εκτίμηση του κινδύνου μόλυνσης για το προσωπικό και τους πελάτες.
- γ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η επιμόρφωση του προσωπικού όσον αφορά τις διαδικασίες πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης των εικαζόμενων κρουσμάτων COVID-19, της απολύμανσης και καθαρισμού και της σωστής χρήσης της μάσκας προσώπου.
- δ) Θα πρέπει να καθοριστεί όριο στον αριθμό των πελατών που βρίσκονται ανά πάσα στιγμή στους κοινόχρηστους χώρους, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση της φυσικής απόστασης σύμφωνα με τις οδηγίες σχετικά με την τήρηση φυσικών αποστάσεων και τις μαζικές συναθροίσεις. Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι ο επιτρεπόμενος αριθμός πελατών είναι σύμφωνος με τις τοπικές συστάσεις δημόσιας υγείας όσον αφορά τις συναθροίσεις.
- ε) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διαθεσιμότητα του ενημερωτικού υλικού για τους πελάτες, το οποίο να περιγράφει τα συμπτώματα της COVID-19, καθώς και να περιέχει οδηγίες σε περίπτωση ασθένειας, τις τοπικές διαδικασίες, οδηγίες για την υγιεινή των χεριών και τη σωστή χρήση των μασκών προσώπου.

⁽¹⁰⁾ Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC): Contact tracing: Public health management of persons, including healthcare workers, having had contact with COVID-19 cases in the European Union [Ιχνηλάτηση επαφών: Διαχείριση δημόσιας υγείας των ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων στην υγειονομική περίθαλψη, που έχουν έρθει σε επαφή με κρούσματα COVID-19 στην Ευρωπαϊκή Ένωση]. Στοκχόλμη: ECDC. [27 Απριλίου 2020]. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management>

- στ) Θα πρέπει να χρησιμοποιείται σήμανση (π.χ. ανακοινώσεις στους τοίχους σε δημόσιους χώρους και αίθουσες) για την ενημέρωση των πελατών σχετικά με τις διαδικασίες που ελαχιστοποιούν την επαφή μεταξύ του προσωπικού και των πελατών.
- ζ) Θα πρέπει ενδεχομένως να ακυρώνονται οι δραστηριότητες σε κλειστούς χώρους στους οποίους δεν μπορεί να διασφαλιστεί η τήρηση της φυσικής απόστασης, ιδίως όταν είναι δυνατό οι δραστηριότητες αυτές να πραγματοποιηθούν σε εξωτερικούς χώρους.
2. *Χώρος υποδοχής και υπηρεσίες θυρωρείου*
- α) Θα πρέπει να υπάρχει πάντα διαθέσιμο αλκοολούχο απολυμαντικό χεριών.
- β) Θα πρέπει ενδεχομένως να εφαρμόζονται λύσεις όπως η διαδικτυακή διαδικασία άφιξης και αναχώρησης, ώστε να ελαχιστοποιείται η επαφή μεταξύ πελατών και προσωπικού. Εάν η διαδικασία άφιξης γίνεται από τον ίδιο τον πελάτη με τη χρήση οθόνης αφής ή πληκτρολογίου, θα πρέπει να εξασφαλίζεται ο τακτικός καθαρισμός των συσκευών αυτών ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος μετάδοσης.
- γ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι τηρείται η φυσική απόσταση μεταξύ, αφενός, του υπαλλήλου υποδοχής και του λοιπού προσωπικού και, αφετέρου, των πελατών, ιδανικά με ένα πλαστικό ή γυάλινο διαχωριστικό προπέτασμα.
- δ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η τήρηση της φυσικής απόστασης μεταξύ των πελατών, π.χ. με τη χρήση σήμανσης στο έδαφος.
3. *Εστιατόρια, αίθουσες πρωινού και δείπνου, και μπαρ*
- α) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διαθεσιμότητα αλκοολούχου απολυμαντικού χεριών και η σήμανση στην είσοδο με την οποία να υπενθυμίζεται η υγιεινή των χεριών.
- β) Όταν είναι δυνατόν, το γεύμα θα πρέπει να σερβίρεται στους πελάτες αντί της αυτοεξυπηρέτησης από τον μπουφέ. Εάν το σερβίρισμα στο τραπέζι δεν είναι δυνατό, τότε θα πρέπει να ενισχύονται τα μέτρα υγιεινής και θα πρέπει να υπενθυμίζεται στους πελάτες να χρησιμοποιούν απολυμαντικό χεριών κατά την είσοδο στο εστιατόριο, κατά το σερβίριμά τους στον μπουφέ και αφού έχουν σερβιριστεί στον μπουφέ.
- γ) Εάν χρησιμοποιείται ο μπουφές αυτοεξυπηρέτησης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η τήρηση των φυσικών αποστάσεων στον χώρο αυτόν.
- δ) Θα πρέπει να περιορίζεται ο αριθμός των πελατών που είναι παρόντες στην εγκατάσταση ανά πάσα στιγμή, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των φυσικών αποστάσεων.
- ε) Θα πρέπει να αποφεύγεται η αναμονή στην ουρά, ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατό, να εξασφαλίζεται η φυσική απόσταση στην ουρά, π.χ. με τη χρήση σήμανσης στο έδαφος.
- στ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται φυσική απόσταση 2 μέτρων μεταξύ τραπεζιών.
- ζ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται επαρκής αερισμός, σύμφωνα με τις οδηγίες για τον αερισμό των εστιατορίων, τόσο όσον αφορά την ανανέωση του αέρα ανά ώρα όσο και την παροχή εξωτερικού αέρα ανά ώρα.
- η) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι τα φίλτρα κλιματισμού καθαρίζονται τακτικά σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
- θ) Όταν χρησιμοποιείται κλιματιζόμενος αέρας για αερισμό, θα πρέπει να ελαχιστοποιείται όσο το δυνατόν περισσότερο η ανακυκλοφορία του αέρα.
- ι) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ο τακτικός καθαρισμός με σύνθηδες απορρυπαντικό των επιφανειών που αγγίζονται συχνά.
4. *Χώροι άθλησης*
- α) Θα πρέπει να υπάρχει πάντα διαθέσιμο αλκοολούχο απολυμαντικό χεριών.
- β) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ο καθαρισμός του εξοπλισμού, και ιδίως των επιφανειών επαφής (όπως οι χειρολαβές), αφού χρησιμοποιηθεί από κάθε πελάτη, με την παροχή των κατάλληλων καθαριστικών μέσων.
- γ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η τήρηση των φυσικών αποστάσεων μεταξύ πελατών.
- δ) Θα πρέπει να περιορίζεται η είσοδος πελατών ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των φυσικών αποστάσεων.
- ε) Θα πρέπει να αποφεύγεται η χρήση των αποδυτηρίων και οι πελάτες θα πρέπει να παροτρύνονται να αλλάζουν στον χώρο τους.
5. *Κέντρα ευεξίας (spa) / ιαματικά λουτρά και κλειστές πισίνες*
- α) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διαθεσιμότητα αλκοολούχου απολυμαντικού χεριών και η πρόσβαση σε εγκαταστάσεις για το πλύσιμο των χεριών.
- β) Επειδή δεν μπορεί να αποφευχθεί η φυσική επαφή κατά τη διάρκεια των περιποιήσεων/θεραπειών και δεν μπορεί να εφαρμοστεί η τήρηση φυσικής απόστασης μεταξύ του προσώπου που παρέχει την περιποίηση / θεραπεία και του πελάτη, θα πρέπει να συνιστάται η χρήση μάσκας προσώπου από τον πάροχο και από τον πελάτη.

- γ) Συνιστάται η χρήση απολυμαντικού χεριών ή το πλύσιμο των χεριών πριν από και μετά κάθε περιποίηση/θεραπεία.
- δ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η τακτική συντήρηση και ο καθαρισμός του περιβάλλοντος των εγκαταστάσεων αυτών.
6. Υπαίθριες εγκαταστάσεις (ανοικτές πισίνες, παραλία, παιδικές χαρές)
- α) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διαθεσιμότητα αλκοολούχου απολυμαντικού χεριών και η πρόσβαση σε εγκαταστάσεις για το πλύσιμο των χεριών.
- β) Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η τήρηση φυσικής απόστασης 2 μέτρων μεταξύ τραπέζιων, συνόλων σεζλόγκ στην παραλία, πελατών κατά τις διάφορες δραστηριότητες και στην πισίνα.
- γ) Οι πελάτες που μοιράζονται το ίδιο δωμάτιο μπορούν να μοιραστούν τραπέζια, σύνολα σεζλόγκ κ.λπ.
- δ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η τακτική συντήρηση και ο καθαρισμός του περιβάλλοντος των εγκαταστάσεων αυτών.
7. Εσωτερικοί χώροι ψυχαγωγίας παιδιών (π.χ. χώροι φύλαξης παιδιών σε ξενοδοχεία)
- α) Επειδή δεν μπορεί να αποφευχθεί η φυσική επαφή και δεν μπορεί να εφαρμοστεί η τήρηση φυσικών αποστάσεων, θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον οι εν λόγω εγκαταστάσεις θα πρέπει να παραμείνουν ανοικτές.
- Εάν οι εγκαταστάσεις παραμείνουν ανοικτές:
- α) Το προσωπικό που φροντίζει τα παιδιά θα πρέπει ενδεχομένως να φορά μάσκες προσώπου.
- β) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διαθεσιμότητα αλκοολούχου απολυμαντικού χεριών και η πρόσβαση σε εγκαταστάσεις για το πλύσιμο των χεριών.
- γ) Θα πρέπει να περιορίζεται ο αριθμός των παιδιών που επισκέπτονται τον χώρο ανά πάσα στιγμή.
- δ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ο τακτικός καθαρισμός με σύνηδες απορρυπαντικό των επιφανειών που αγγίζονται συχνά.
8. Αίθουσες διαλέξεων και συνεδριάσεων
- α) Οι αίθουσες διαλέξεων και συνεδριάσεων θα πρέπει να ακολουθούν τις τοπικές οδηγίες σχετικά με τον αριθμό των επιτρεπόμενων συμμετεχόντων.
- β) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διαθεσιμότητα αλκοολούχου απολυμαντικού χεριών και η πρόσβαση σε εγκαταστάσεις για το πλύσιμο των χεριών.
- γ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η τήρηση των φυσικών αποστάσεων μεταξύ των συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC).
9. Τουαλέτες
- α) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η αδιάλειπτη διαθεσιμότητα σαπουνιού και νερού, καθώς και χάρτινων πετσετών μίας χρήσης ή αυτόματων στεγνωτήρων για το στέγνωμα των χεριών.
10. Ανελκυστήρες
- α) Συνιστάται να αποθαρρύνεται όσο το δυνατό περισσότερο η από κοινού χρήση του ανελκυστήρα από άτομα που δεν μοιράζονται δωμάτιο, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση της φυσικής απόστασης. Για τη χρήση των ανελκυστήρων θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στα άτομα με σωματικές δυσκολίες και σε όσους μεταφέρουν αποσκευές.
- β) Τα άτομα θα πρέπει να ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τις σκάλες, εφόσον αυτό είναι δυνατό και πρακτικό (π.χ. σε κτίρια με λίγους ορόφους).
- γ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ο τακτικός καθαρισμός των επιφανειών που αγγίζονται συχνά (κουμπιά και κουπαστές των ανελκυστήρων)
- δ) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ο σωστός αερισμός του ανελκυστήρα, σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή και τους κανονισμούς δόμησης.
11. Ευπαθείς πελάτες
- α) Οι ευπαθείς πελάτες πρέπει να αποθαρρύνονται από συμμετοχή σε δραστηριότητες όπου η δεν μπορεί να εξασφαλιστεί η τήρηση φυσικής απόστασης ανά πάσα στιγμή και ιδίως όταν οι δραστηριότητες αυτές πραγματοποιούνται σε κλειστούς χώρους και θα πρέπει να εφαρμόζονται σχολαστικά η τήρηση φυσικής απόστασης και η υγιεινή των χεριών. Θα πρέπει να εξετάζεται ως εναλλακτική επιλογή η παροχή γευμάτων στο δωμάτιο για την περαιτέρω προστασία των ευπαθών πελατών.
12. Εκδηλώσεις στον χώρο της εγκατάστασης
- α) Θα πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο ακύρωσης εκδηλώσεων με μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων (π.χ. συναυλίες) και πάντα να ακολουθούνται στενά οι εθνικές και τοπικές συστάσεις δημόσιας υγείας όσον αφορά τον επιτρεπόμενο αριθμό συμμετεχόντων.

Έγγραφα για συμπληρωματικές πληροφορίες

1. Infection prevention and control during health care when COVID-19 is suspected: interim guidance. [Πρόληψη και έλεγχος των λοιμώξεων κατά την υγειονομική περίθαλψη όταν υπάρχουν υπόνοιες για COVID-19: προσωρινή καθοδήγηση]. Γενεύη: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας· 2020
[https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected-20200125](https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected-20200125)
  2. Water, sanitation, hygiene and waste management for COVID-19: Interim guidance [Υδρευση, αποχέτευση, υγιεινή και διαχείριση αποβλήτων για τη νόσο COVID-19: προσωρινή καθοδήγηση]. <https://www.who.int/publications-detail/water-sanitation-hygiene-and-waste-management-for-covid-19>
  3. Global surveillance for COVID-19 caused by human infection with COVID-19 virus: interim guidance [Παγκόσμια επιτήρηση της νόσου COVID-19 που προκαλείται από την ανθρώπινη μόλυνση με τον ιό της νόσου COVID-19: προσωρινή καθοδήγηση]. Γενεύη: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας· 2020 <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/surveillance-and-case-definitions>
  4. Considerations for quarantine of individuals in the context of containment for coronavirus disease (COVID-19): interim guidance [Σκέψεις σχετικά με την καραντίνα των ατόμων στο πλαίσιο της ανάσχεσης της νόσου COVID-19 που προκαλείται από τον κορονοϊό: προσωρινή καθοδήγηση]. Γενεύη: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας· 2020 [https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-\(covid-19\)](https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-(covid-19))
-